

לקראת השלב הבא של חקירת הטבח:

שורה שלמה של פרטים שלא עלו בחקירת הוועדה - או שעלו

מאחורי דלתיים סגורות - שופכים אור חדש על הזוועה

העולם הזה סרק את הפידסומים ומצביע על הנושאים הטעונים חקירה

האחריות של שמיר

בהתייעצות שהיתה בין ראש-הממשלה מנחם בגין, שר-הביטחון אריאל שרון ושר-החוק יצחק שמיר, הוחלט להורות לצה"ל להכניס את כוחותיו לבירות-המערב בית בדרך המהירה ביותר... ההחלטה היתה להימנע מכניסה אל מחנות-הפליטים צברה, שאתילא ואל-פקהאני, שנותרו מחוץ לתחומי המיבצע. (ראה גלופה).

דברים אלה של מנדלסון וארו לא הוכחחו על-ידי שר-החוק או דובריו, עד שהוא הופיע לפני ועדת-החקירה, ב-24 בנובמבר 1982. שמיר אמר בתשובה לשאלות ה-שופטים כי באותו ערב שבו נודע על מותו של בשיר ג'מאיל הוא היה מחוץ לירושלים, בחגיגות היובל של המושבה ראש-פינה.

שמיר: בדרך חזרה שמעתי בקול ישראל את הידיעות על הפיצוץ, היתה דאגה לשלומי של בשיר. כאשר חזרתי הביתה התחלתי להתקשר אל אנשים במישיר רדיו ואחרים. די מאוחר בלילה התברר ש-

שלושה שרים בממשלת-ישראל קיבלו מכתבי-אזהרה מועדת-החקירה, על-פי סעיף 15. אך רק באשר לשניים מן השרים — ראש-הממשלה ושר-הביטחון — נאמר כי הם היו שותפים להחלטה להיכנס למערב-ביירות, שכללה את ההחלטה להכניס את הפלאנגות למחנות-הפליטים צברה ושאתי. לא וכי הם עלולים להיפגע כתוצאה מכך.

במכתב האזהרה ששוגר לשר השלישי, שר-החוק יצחק שמיר, נאמר רק כי הוא עלול להיפגע מכך שלא העביר את המידע על הטבח. שאותו הוא קיבל משר-התיק שורת, מרדכי ציפורי.

אך בדיעות שפורסמו בעיתונות כסמך למועד שבו אירע הטבח — לפניו ולאחריו, נאמר כי שר-החוק היה שותף מלא להחלטה להכניס למערב ביירות, אותה החליטה שר-הממשלה אישרה בדיעבד בישיבתה ביום המישי, בשעה שבה התחיל כבר הטבח כמערכת-ביירות.

בהתייעצות שהיתה בין ראש-הממשלה מנחם בגין, שר-הביטחון אריאל שרון ושר-החוק יצחק שמיר, הוחלט לצה"ל להכניס את כוחותיו לבירות המערבית בדרך המהירה ביותר. הדרג המדיני גרס, כי יש להשתלט במהירות על האזורים היוניים, לתפוס צמתים, לתפוס מחבלים, לחשוף את מצבי הורג הנשק שנותרו. ההחלטה היתה להימנע מכניסה אל מחנות הפליטים. סברא, שא-תילה ואל-פקהאני, נותרו מחוץ לתחומי המיבצע. בלש-

ההחלטה להיכנס למערב ביירות להכרעת הממשלה. על כניסת צה"ל למערב ביירות. הוחלט אור ליום אתמול, בהתייעצות של ראש-הממשלה מנחם בגין עם השרים אריאל שרון ויצחק שמיר. מקור מדיני מוסמך אמר אתמול, כי ההחלטה להיכנס למערב ביירות נתקבלה אחרי שבגין, שרון ושמיר הגיעו למסקנה, כי על ישראל לפעול מיד למניעת מצב של "תותו ובהו" במערב ביירות.

למנוע חדל ריק
גורמים מדיניים אחרים אמרו, כי כניסת צה"ל למערב ביירות היא במסגרת של פעולת-מנוע, ו-

"מעריב": 21.9.82

"דבר": 16.9.82

בשיר אכן איננו עוד בין החיים. לא השתתף פתי באותו הלילה בהתייעצות. אחרי כך שמעתי מראש-הממשלה. **השופט ברק:** "באותו לילה לא די שמיר: רק לפנות בוקר, ביום ד' ה-15 בספטמבר, ראש-הממשלה התקשר בערך בשש בבוקר וסיפר לי שהגה, לרגל הרצח, נוצר מצב חדש ומדאיג, הוא התייעץ בי לילה עם הרמטכ"ל ועם שר-הביטחון הם החליטו לתפוס עמדות במערב-ביירות כדי למנוע שפיכות דמים וחזרת התותו ובהו". שמיר סיפר, כי גם במשך כל אותו יום הרביעי הוא לא השתתף בשום פגישות או דיונים שנגעו לכניסת צה"ל למערב ביירות.

בידיעה אשר הופיעה באותו יום ביומן דבר, מסר סופרו המדיני של היום, טוביה מנדלסון, כי כמה שרים בממשלת-ישראל הגדירו כ"חמורה ביותר" את העובדה שהחלטה על כניסת צה"ל למערב-ביירות התקבלה בהתייעצות בין ראש-הממשלה, שר-הביטחון ושר-החוק ללא שיתופם של שרי הממשלה האחרים. עוד נאמר באותה ידיעה (ראה גלופה) כי, "על כניסת צה"ל למערב-ביירות הוחלט אור ליום אתמול (כלומר: ביום הרביעי בבוקר) בהתייעצות יות של ראש-הממשלה, מנחם בגין, עם השרים אריאל שרון ויצחק שמיר... ההחלטה להיכנס למערב-ביירות נתקבלה אחרי שבגין, שרון ושמיר הגיעו למסקנה כי על ישראל לפעול מיד למניעת מצב של 'תותו ובהו' במערב-ביירות."

הסתירה בין עדויות השרים בין סמוך לתקופת הטבח ובין עדותו של שמיר לפני הוועדה היא כבר רח. האם הוא היה שותף להחלטה להיכנס למערב ביירות — או שר-הממשלה רק דיווח לו כי דיעבד על ההחלטה שהתקבלה?

עד כאן דברי מנדלסון. גם כתבו חי צבאי של מעריב, יעקב ארו, כתב אחרי הטבח, שממיר היה שותף מלא להחלטה להיכנס למערב-ביירות. בכתבה שפירסם ארו אחרי הטבח, ביום ד', 21.9.82, כתב:

העולם הזה מציע:

10 לגלאי-שקר!

במהלך העדויות, שנשמעו לפני ועדת-החקירה, הופיעו חמש סתירות בולטות ובלתי-ניתנות ליישוב בין עדים שונים. בכל אחת מחמש הסתירות מופיע בכל צד של המיתרס עד אחד, שעדותו מנוגדת לחלוטין לעדותו של עד אחר. בכל אחד מן המיקרים האלה אומר רק אחד מן העדים את האמת, ואילו העד האחר משקר.

הוועדה הצטרף לקבוע את העובדות, ובמיסגרת זאת להכריע ולומר מי מהעדים משקר ומי דובר אמת. דרך אחת לקבוע זאת, היא בלידך המישפטי המקובל, על מי שיקולם של חברי ועדת-החקירה, ועל פי חומר-הראיות שיהיה בידעם. אך בהכרעה חשובה זאת יכול לסייע גלאי-השקר. "העולם הזה" מציע שעשרה אנשים ייבדקו במשיר זה:

● ראש-הממשלה מנחם בגין והרמטכ"ל רב-אלוף רפאל איתן: האם טילפן מנחם בגין ביום שבת בבוקר אל הרמטכ"ל וביקש לברר מה אירע בבית-החולים, "עזה"? הרמטכ"ל העיד שכך היה, וסייע לו בעדות זאת שר-הביטחון, אריאל שרון, וראש-לישכתו של הרמטכ"ל, סגן אלוף זאב זכרון, שאמרו כי הרמטכ"ל סיפר להם על פנייתו של ראש-הממשלה. בגין מכחיש וטוען, כי כלל לא יכול היה לקיים שיחה זאת, משום שביום שבת בבוקר הוא היה בבית-הכנסת. מי מהשניים משקר?

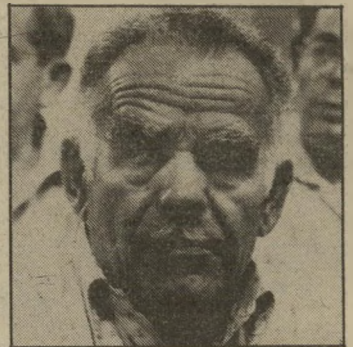
● שר-החוק יצחק שמיר ושר-התיק שורת מרדכי ציפורי: ציפורי סיפר בעדותו כי ביום ו' בבוקר הוא טילפן אל שר-החוק, סיפר לו על "השחית" במחנות-הפליטים, וביקש כי יבדוק ידיעה זאת. ציפורי עמד על כך כי עניין זה היה עיקר השיחה. שמיר טוען, כי ציפורי דובר על "השתר ללות" בלבד, וכי אמר זאת רק כבדרך-אגב, בתוספת לידיעה אחרת על שלושה מחיילי צה"ל שנהרגו. מי מהשניים משקר?

● המזכיר הצבאי עזריאל נבו והמישנה למנכ"ל מישיר-החוק, חנן בראון: בראון סיפר כי ביום ו' בערב או בלילה הוא טילפן אל סגן-אלוף נבו וסיפר לו על מה שנמסר לו מפי הממונה על השגרירות האמריקאית בתל-אביב, אודות המתרחש במערב-ביירות ובמחנות-הפליטים. נבו טוען כי השיחה לא התקיימה כלל, ולא יכלה להתקיים. מי מהשניים משקר?

● רל"ש ראש אמ"ן, משה חברוני, ועוזר שר-הביטחון, אבי דודאי: סגן-אלוף חברוני העיד כי הוא העביר אל דודאי, באמצעות עוזרו,

עוזר דודאי ידיעה או שמועה?

שר שמיר שחיטה או השתוללות?

חסרן משה סיני, ידיעה על 300 חרוגים. סיני סיפר על כך לאיש לישכת שר-הביטחון, סגן-אלוף ראובן גיא, שהעביר את הידיעה לדודאי. חברוני טען במפורש, כי דודאי לא דיבר אמת כאשר העיד שהידיעה הזאת לא הגיעה אליו. דודאי מכחיש שידעה כזאת הגיעה אליו. מי מהשניים משקר?

● שר-הביטחון, אריאל שרון, ורל"ש הרמטכ"ל, זאב זכרון: סגן-אלוף זכרון אמר כי הוא בטוח ב"100%" שבפגישה שהתקיימה ביום שבו נרצח בשיר ג'מאיל, בשעה 20.00, דובר בין שר-הביטחון ובין הרמטכ"ל שהפלאנגות יוכנסו למחנות-הפליטים במערב-ביירות. שרון אמר בעדותו שבאר תה שיחה לא דובר בכל על הפלאנגות. מי מהשניים משקר?